

Jekabaara

Jamana

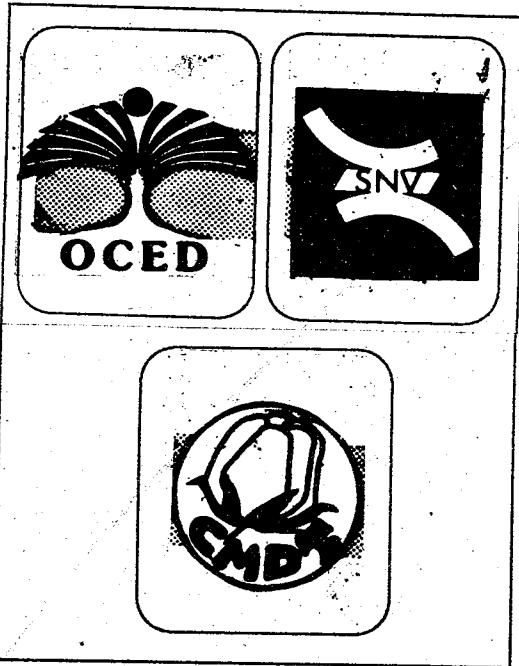
Cikcia coman n'a musoman kumtafoniseben

Faamuya

Yirwation

Boko 102 nan d. 20
1994 SAN KALO DÜURUNAN

AN K'AN KA LADALAFURAW N'U BOBAGAW SANKOROTA

Dakun w

№ 2 : Nébila

№ 3-4 : Setigi nemaa ka jamana netaa politiki dantigeli.

№ 5 : Sayabé bunikolo dun, nk'a te togo dun.

№ 6-7-8-9 : An k'an wasa don an

ka ladala furaw la.

№ 10-12 : Farafinna sennantolatan kupuba.

№ 12 : Djeneataabolow (Fasoden numanya koro).

Kalo laadilikan

N t'a fe ka walifen soró min te ke ka n yere ta dafa;

N t'a fe ka walifen soró n yere ta te ke ka min dafa.

Ayiwa n t'a fe fana ka dan n yere ta doron ma dijenatige la.

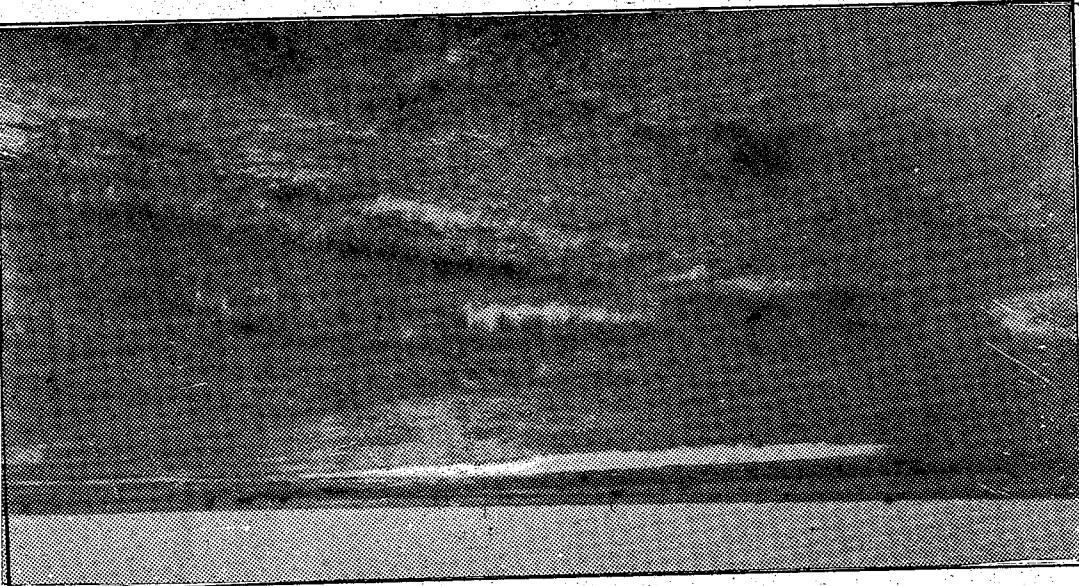
Djene in kono bi-bi in na, mogosi man kan ka to i kelen na!

Tumani Yalam Sidibe

"Djaniya numan ni Kumamugu in si te jamana nafa, fo kelen : WALEYA" (Abdulayi Bari)

Samiñe be senseñna...

Baara dörön de be adamaden nunanfan, baara dörön deb'a mako ne; baara dörön de b'a b'ō nogo la. Nin tinekumaw y'an ka sigidaw sigi ntulomaw ye, ka bi kunu fo bi. A be fo ko "n'i fadenke y'i dan diñe fen bee la fo baara, a m'i dan foyi la. N'i fana y'a dan diñe fen bee la fo baara, i kan'i disi gosi, barisa ni diñesigiwaati cayara, ko bee elaban tigi ye baarakela de ye". Bee dun n'a ka baara don. O te mögo-bo mögo-la kuma ye, nk'o ye tine bererebere de ye. N'i y'a men ko n nogoñ faamaba te i be mögöw de kunna. O mögöw dun te balo bin na. U be suman de dun. Awa fo senebaga de ka soro o suman na. O de kanma a be fo ko jamanaba bee ka yiriwa nunjurub'a kaciklaw de bolo. O de kanma, anw Malidenw y'a faamu ka bi an ka yerenmahoronya ta san, 1960 san na, ko jamanana in te se ka ke fosi ye ciklawko. Odenana niseneyiriwa baarada caman sigili ye sen kan, jamanamara bee ciklaw layiriwali kanma. Yiriwa baara were sigira sen kan o dakun na, i n'a fo balikukalan, minnu nafako te siga la maa si bolo bi. Nk'a be fo ko "mögo be mögo jukoromadondon ka yelen jiri la, nk'a yere de b'a lasaman jiriden nof'e". An be don minna i komi bi, ciklaw ka kan k'a don ani ka d'a la ko joçoro min b'u la jamanana in kono, danaya min b'u kanjamana nemaawnijamanaden tow bee bolo, o ka kan ka ke lawasabere y'ubolo, bubaga te se abada ka donyero soro min kolow la. Tine don, an be diñe waati min na bi, adamaden kelen-kelen bee y'a ka baara tono sorobaga fojo ye.

Samiñe kunbenkonuman bora ni soro sabatilen ke ye.

Nka cikela de b'a yere nafa, ka mögo werew nafa ani ka konoñ ni dugumafen werew nafa.

N'i y'a ye an y'an ka masalasen damine ni nin kumawye, ote fuye. A kun de ye k'an ka ladilikan dita lasinsin. Ni sene ye koba ye, a labencogo de b'a ke nogoñte ye. Samiñe be ka na; waabow waati, sarintura nömineni, tile kuuru, tilefuntenina anigungurünwëcema.. O waati be ka na. N'a yere selen te yero ñow la ka ban. Ño ni koori; kabanitiga; foroninbo anisorebake. Aa, o ye dabajana de ko ye min b'a wulituma don koyi. Ciklaw kelen-kelen bee ka waati makononen, o sera. Samiñe; ce ñana ka waati. Ce fugari ka bana misenw wulituma. Samiñe, fasoden numan pan-ka-puruti waati. K'i yere ne, ka faso son; ka fasodenw jigi fa, ka soro k'i yere lanaganana-ta-nanawka nogoñye kene kan, dugu yiriwabaaraw dantigeyro la.

Fasoden numan y'o de ye. K'a don e be se k'i yere nafa cogomin

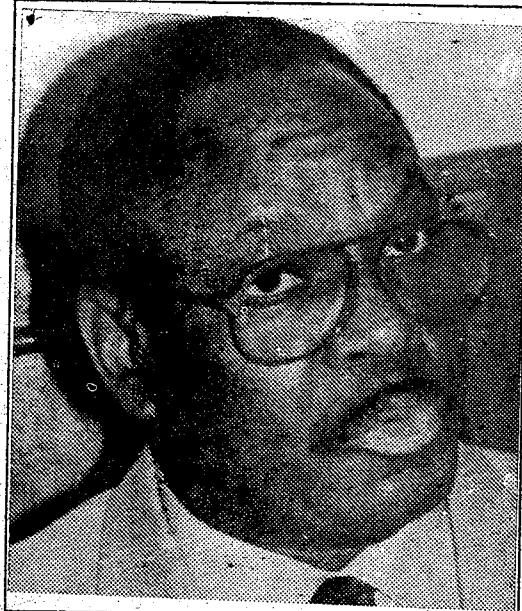
ani ka sigida nafa. Ni bee y'i joçoro fa, duguw be b'ō nogo la; maraw be b'onoñla; jamana ka soro besabati, awa faantanw be waso soro tgiw ka ladiriya an'u ka siginogonya diya la. An ka wuli k'an cesiri, k'an ka dabaw n'an ka dabajanaw laben. An k'an ka sumansiw nénabo, k'an senfa k'an ka foro labennen konuman segeré. Oro, an be mone b'āñ yere la. An ka maakorow m'a fo gansan ko : senekela woçiji kise kelen-kelen bee ye sanuji de ye. U ye tine bererebere de fo, barisa, kono ye bore de ye. A lankolon te jo. N'i y'a men n.nogoñ fen jinina te i kono de falen don. Kono fali n'a fabaliya dun beejujón ye ciklaw ka samiñe labencogo de ye. An b'an ka jemukan in kuncé ni Kóðwari döñkilidala Alfa Bulondi ka tinekumaw ye:

"Kalo sara o kalo ma sa o, anw ka daraka n'an ka tilelafana an'an ka surofanako joçre t'an na"...

O ye tine ye Ala ni anw ka cikela wulitumadonnaw sababu la!

Tumani Yalam Sidibe

Setigi n̄emaa ka jamana n̄etaa politiki dantigeli

Setigi n̄emaa Ibrahim Bubakari Keyita

Nt̄enendon, awirilikalo tile 25, setigi n̄emaa Ibrahim Bubakari Keyita y'a ka jamana n̄etaa politiki dantigeli ke faso bulonba kono depitew ye. Kuma koloma caman fora dantigeli inkono. Depitew sorola k'u hakilinanw fo a kan. Setigi Ibrahim Bubakari Keyita ka jemukan na, kuma kolomaw b̄e la koloma kera mun ye? Ko n'an b'a fe ka jemufanga sinsin fo ka fanga bonya sigi. Setigi Ibrahim B. Keyita ko: "Maaw b'u tile ke, jamana fangaw be n̄ogon falen, adamadenw be yelema nka fasodenw ni faso t̄ogo te tunun". Ola sa, yanni nka taa yoro jan, n̄be foli ni hakili numan bila ka taa setigi koro fila ma minnu ye Yunusi Ture ani Abulayi Seku Soye. Nka korofo b̄ena tali ke n̄emaa fila ninnu taw kan, u ye min ke k'u to setigiya la. Fanga kura, kabini a sigituma, a y'a fo ko haminan w̄ere t'ale la ni jamana ka n̄etaa ni jamanadenw kungo n̄enaboli te. Kunkow la, jemufanga sinsinni b'o la, jamana yiriwali b'o la, jamanadenwlakanalib'ola, ufurakeli ko numan n'u ladamuni ko numan b'o la.

Ne ni n̄ejogon setigiw ka naniya ye mun y'ola? Ka siraw ni daliluyaw nini minnu b'a to jamanadenw haminankow be se ka sabati. O kanma yelemba te ne ni n̄emaa fila ninnu kuntilenna la, danfara min be yen o b̄ena ke baara k̄ecogoya de ye ani haminankow bilacogo n̄ogon n̄e.

Ne ka n̄emaa jekulu in b̄ena ko folo minnu ke, olu ye kajemufanga sinsin, ka sefawari nagasili kolo kumben, ka jamana kono b̄enbaliya dansigi, ani kafura jini lako loko geleya la. Bees b'a don gofernaman kuru in sigira geleya min kono, ka masoro a kera politikitonw b̄enbaliya ani sefawari nagasili waati la.

N'an b'a fe ka jemufanga sementiya f'an ka fanga bonya sigide.

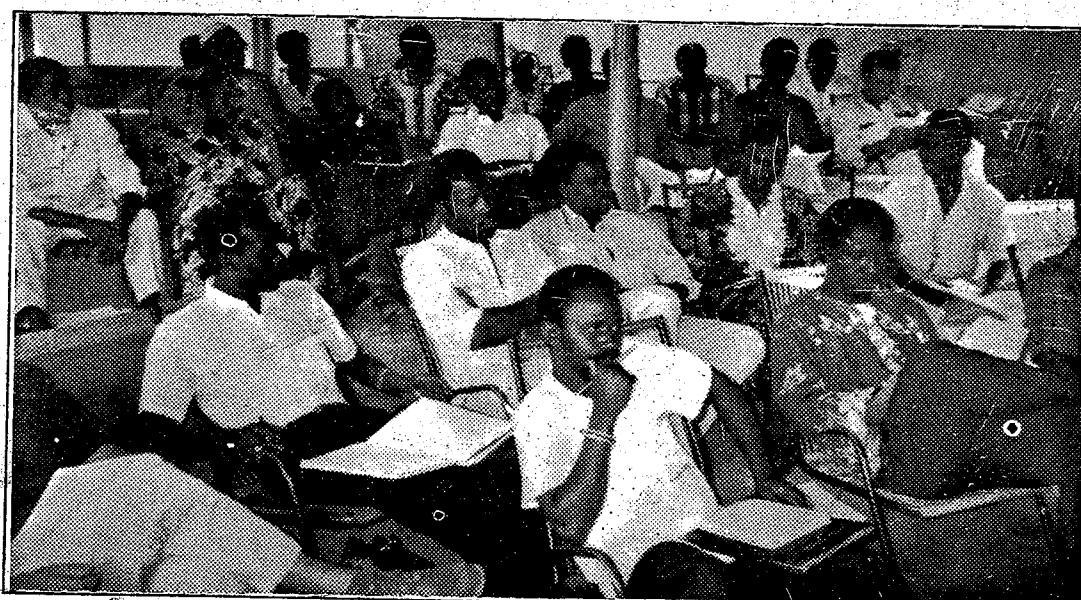
Jamana mara fanga ye jamanadenw b̄e soronadonyoroye, wa ale ye jemufanga balo no fana ye. O kanma fo ka fo ko jamana mara fanga sinsinni ni jemufanga sinsinni be taal n̄ogon fe. Ka masoro: olu de be sariya sigilien labato, olu de be jamanadenw wajibya ka bensira tiime. Olu de be danaya sinsin jamana taabolosira b̄e kan. Jamana

mara fanga ni jemufanga te dovere ye sariya, tilenneya, ani waleya ke ko numan ko.

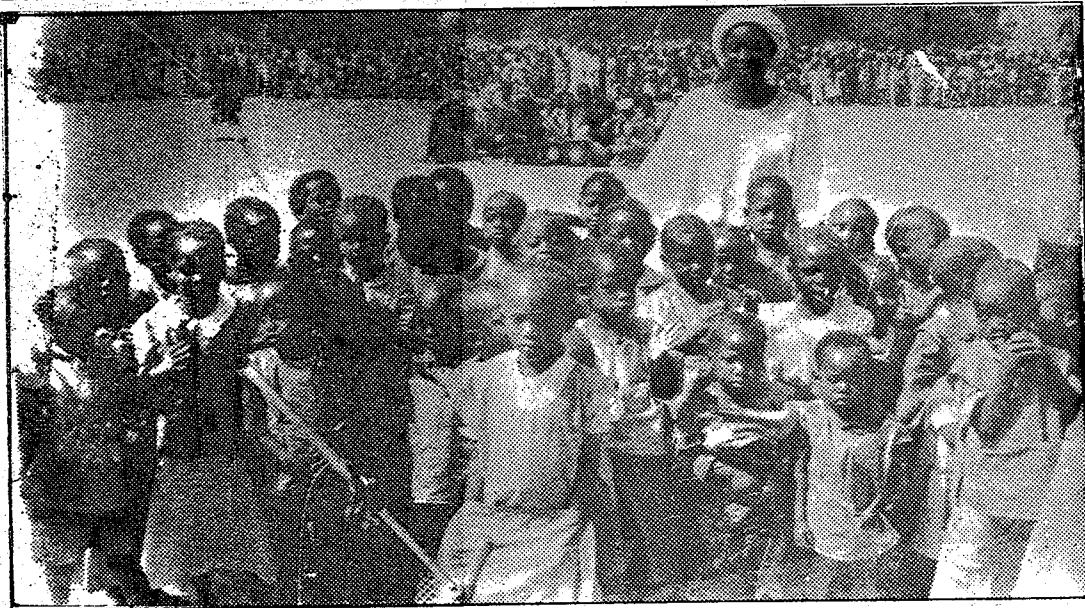
Maa simankaka ke sariya sanfe, wa sariya be boli bees kan.

Min kera, o kera, k'a ta bi la fo min, fanga bonyali te dan foli, kumamugu ma bilen a b̄ena lasabati don o don, bawo jemufanga ju be kotonogontala ni sariya labato de la. Sariyabatobaliyanitiyeli minnu kelen don ka jamanadenw ka munun dantemēn, o wale kolow bees be dansigi.

Jamanadenw n'u ka sorofenw be lakana. O yoro la, joyoroba be sorodasi ni lakanabawla. N b'u fou ka faamuyali n'u ka baara numan kelen na an'u b̄ena minke jemufanga sinsinni hukumu kono. N'o bora yen jamana ni jamanadenw ka sorosiratige la, be b'a don waati ka gelein, kuma te sefawari nagasira ka fara o kan. Bocogo kelen min b'o la sa fo ka minebolo kura soron an ka kow la ani ka an ka dunfenw don, k'olu gama ke an yere ka senefenw ye. An kuntilenna ye min ye jamana sorota fanfe, yanni 1995 sankaban, jamana kono, mugan o mugan, dɔrɔmè ka se

Fasojobaara la sigi-ka-fo de n̄ogon te sariya ni sariyalabato kadara kono.

*Joyoroba be lakoli ni lakoli kunkankow la
setiginemaa Ibrahim B. Keyita ka setiblon bolo.*

ka fara o bee kan, do ka se ka bo dugubakono moggow ni kungokonomoggow ka segen na. O la sinsin bëna ke jamana sordabaw kan i n'a fo seneké, baganmara, dugujukorfen, dabalistaw, bololabaaraw, jamana sinsinni baaraw ani hadamadenw ka baara ko numan.

Seneké hukumu kono, cikelaw ka soro an'u sigiyorow yiriwali, balo numan n'a caman sigidaw ni kungokonofenw lakanani. Bawo kungokonocikelaw de be 40 be jamana soro keme o keme na. Wa maliden keme o keme na, bisegin sigilen be kungo kono. An be yorom min na, i ko bi, sefawari nagasili be se ka ke here ye senekelaw ma ka masoro senefendow, i n'a fo koori ni malo, ani bagan minnu be feere ko kan, olu be sankosebesisan. Walasa ka yurugu-yurugu kele goferenaman b'a nini jamanadenwe u ka koperatifu (tonw) sigi yere togo la, walasa k'u yere ka senefenw ni jamana kono soroftenw nafa körta.

N'o bora yen lakoliko geleya min be jamana kono bi, o bëna nejini ni hakili ye. Bee b'a don kabini Musa bin waati fo sisan lakoliko geleya be yen. O hukumu kono yelema caman

bëna ke. Lakoliko bëna latilen, lakolidenta bëna sinsin, lakoliso kono sariyaw bëna lajo, walasa Mali jamana be ne soro cogo min na. Tihe don lakoli kunko n'a geleyalako ka ca i n'a fo: lakoli taamasirabolo labatobaliya; lakolisow ni lakoliminenwdoggoyal; lakolikaramoggontanya; wari ntanya ka jesin lakoli ma; lakoliden tata dögoya; kalanbali cayali; lakolikalan dönniya binni; fasokanw kalanbaliya; lakoli fitiinlw

*Yiriwabolo bee sinsinbere ye
fasodenw ka baara kecogo de ye.*

soro dögoya ani kalanje ni ladamuni yiriwali geleyaw.

Fo ka nin bee de nejini ni hakili numanye. Walasa kamogokalannen caya ka ben 2000 san ma; fo ka lakoliko sinsin: ka lakolisow jo, jolen tijenew ka laben, ka karamoggó kurawta, ka lakolikaramoggó jenseñ jamana fan bee, ka kenyereye hake yiriwa lakoliko la, ka lakoli fitiinlw soro bonya walasa kalanden kura caman be ta cogo min na.

Nin si te ne soro ka soro lakoli fitiinlw, cemancetaw ani lakolibaw taamabolow bee ma fese-fese, k'u kuraya. O la fo ka do fo walima ka nejini lakoli fitiininko la, lakoliden somoggow k'u sendon lakoli karamoggow ka baara la, kantinikow (dumuni keyor) ka laje lakoli minen ka caya an'a caman werew. Fen min ye lakoliden körbaw ye, olu bilali kalan bolosiraw kan, o be wajibiya, walasa sorsira kalan be lasabati cogo min na. Fen min ye burusi ye (n'o ye wari ye) min be di lakolidenbaw ni cemance lakolidenw ma, o burusi dili be pereperelatige, walasa wari bee ka na ta lakolibaw la ka fitiinlw to yen. N'o bora yen lakoliden somogotonw ka kan k'u joyorfa lakoliko la.

Nka lakoliko geleya ninnu te se ka ne naboyoroni kelen. Bee ka kan k'a don ko goferenaman b'a se de ke ka nogoya don kowla dönnin-dönnin-kunko caman be yen fanga kura miiri be minnu na i n'a fo baarako, dugubaw ni kungo kono; i n'a fo baarakelaw ka tonw haminankow, i n'a fo kenyereyew ni baara werew kelaw ka fara soro yiriwali a ni ko caman werew.

Nka, walasa ka nin kunko ninnu ne naboy, ka haminankow nogoya, ka jemufanga yiriwa, ka jamana soro caya, fo jamanadenw k'u fanga fara nogon kan".

Salif Berthe

Saya bε bu ni kolo dun, nk'a tε togo dun

- Segu sikoro ani balanzando;
- Segu naani ani maradugu kɔnɔntɔn. Banannido walima Banido dugutigi Mamadou Trawele, n'a bε wele ko Madu, o taar'i da dugukolo finmannijemance i konkerenmasa.

Banido bε Kɔnobugu cikekafo lamini fe, Kɔnobugu cikekafo kɔnɔ.

Madu Trawele bangera 1931 san. A sigira Banido dugutigiya la, a san 22. Balikukalanso folo dayelenna Baniko dugu kɔnɔ 1969. Dugutigi Madu Trawele yere kεr'o balikukalanden folo ye. A kera kalanden joolen ye a san 38. A y'a nini ka dugu ke duguyiriwaton ye, 1979 san.

Kɔnobugu kubeda dugutigi bεe tun ka kɔrɔ n'a ye. Madu Trawele tun yεmogɔmajiginne ye a fawn'a baw cεla. Majigin kera sababu ye

ka togo ni dawula di Madu Trawele ma kubeda mume kɔnɔ. A sera ka san 40 sɔrɔ dugutigiya la.

San 40 in kɔnɔ, fen ma tijε a bolo. Madu ye dijε to alamisadon, 1994 sankalo 1 tile 6, lansaradanin fe. A suturala juma, selifana selilen ko.

Kɔnobugu kubeda ntulomaba do karila. Barawuli kafo cεtige jiri do karila. Madu sara ka muso fila to a ko, ani den saba. Ce kelen ni muso fila. Denke ye furu ke.

Mamadu Trawele, n'e bε wele ko Madu Trawele, Ala k'i dayɔrɔ suma. Ala k'i kɔ barika.

Bili kunja Trawele

Madu Trawele bε se ka wele ko fasoden numan taamaseere. Ama Mali bεe jo, nk'a y'a wasa don a ka

dugula. A y'o kalanko ke mɔnεbɔko ye, k'o bila yiriwasira kan. A y'a siginɔnw bonya bərisa a y'a dɔn ko maa si kelen tε se ka ke fen ye mogowkɔ. O de kanma a ye kubeda mume ka danaya sɔrɔ. O ye fen ye bεe te min sɔrɔ. Adamaden ɔnɛna mogow de bolo aw'a bε taa mogow debolofana. Ni mogɔmin y'o faamu dijεnatige bε nɔgɔya o bolo. Madu dun 'yo de faamu k'a ka dijεnatige bεe k'o hukumu kɔnɔ. O de kanma an bε se k'a fo k'a su jugu ma taa lahar. Anw bε min pini sa o de y'a ladegeli y'a den saba fe. A denke n'a balimamuso fila. Ka masɔrɔ a bε foko: "i fa yεlenna jiri min sanfe, hali n'i ma se ka yεlennɔrɔ sɔrɔ o la, i ka kan ka sɔrɔ o jiri senkɔrɔ sanga ni waati bεe".

Madu Trawele, Jekabaara kalanbagaw, a kanubagaw an'a sebenbagaw bεe ka dugawu b'i ye. Ala k'i mako to kaburu kɔnɔ.

Jekabaara

Faatoya

A kεr'i balema ye wo; a kεr'i siginogɔn ye wo, i nin fara i jugu kan, n'i y'a faatolama ye, hali n'a kera waatinin hine de ye, i b'o sɔrɔ. Faatoya kera sumalen ye wo, walima finibila, faato yeli ye masibako ye. Hal'a yeli bε denmisennin minnu latulon, olu bεe b'a fo ko: e ka nin faato in ye banni...

Faatodun kunko gεleyaba sababu belebele y'a ka ko keli de ye bolokofεko ye. Hali n'i y'an ye ka faato min lase furakεyɔrɔ la, o b'a sɔrɔ a ka ko kera negelabila ye, nɔntε, an'a ka lajaba bana in de bε to an siginogɔnya la. Yali bana bεe ni furakεli de man kan wa? N'i ye maa o maa lamen, o bεe 'a fo fa ye hakili nagaminbana de ye. Nka, yali an b'a dɔn ko sababu caman de faralen nɔgon kan, k'o de bεna n'o hakili nagamin ye wa? Osababuw rɔkunbabawju bε bɔsigida yere la. Adamaden ladoncogo a ka du-kɔnɔ-mogow yere fe.

Ni Ala sɔnna Jekabaara nata dɔw kɔnɔ, aw bεna faatoya kunkun n'a jεnεnɔw bεe sɔrɔ yen. Bana de don wa walima bana tε. Mun bεna n'a ye. A bε furake cogodi. An ka kan ka faatow ladon cogodi. Nin nininkaliw bεe jaabi bεna di aw ma dɔgotɔrɔ faamuyalenw fe.

Nka sanni an ka se o ma, an b'a nini aw fe aw ka faamuyali sɔrɔ an ka ladalafurako kan Jekabaara in ne 6 n'a nɔkan nεw la.

An k'an taasi bila...

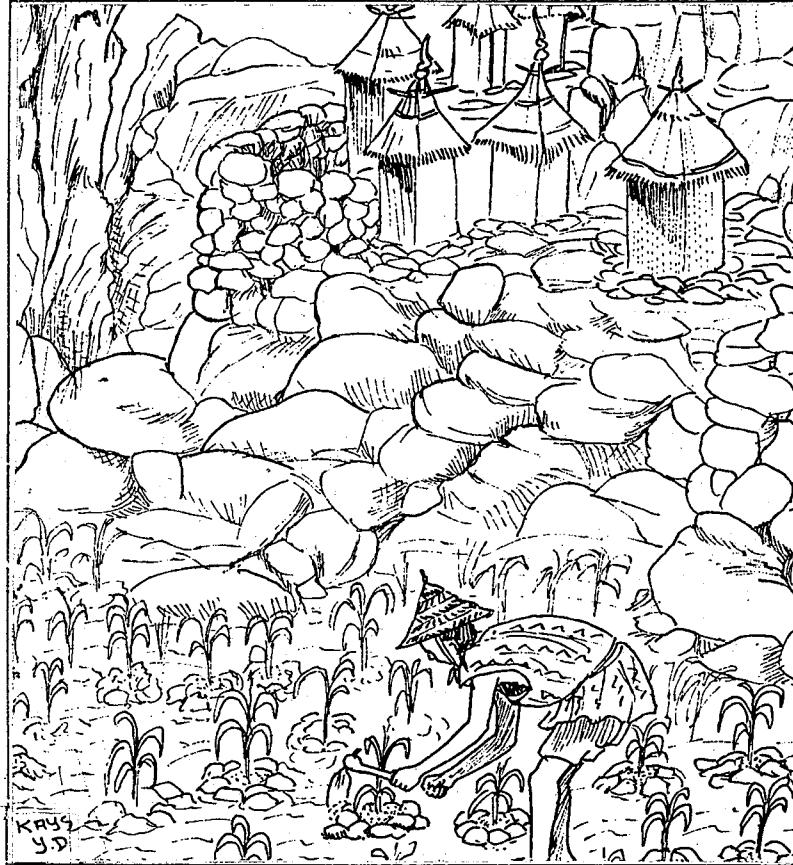
1977 sankalo 5 tile 16, 1994 sankalo 5 nantile 16, nin y'a san 17 ye, Mali jamana Peresidan folo, Modibo Keyita, sara fasoden juguw bolo kasola. Ama lamen sanko ka kiiri. Son jugu bεe ani wale jugu bεe nkalon dar'a la. Nka yali anw bi maaw bε se ka da o la wa? Ni tijew tun b'a jalakikunw la, munna Musa n'a jεnεnɔw ma jen don si da kelen k'a ka kiiri ke? Dijε ye waati-kanwaatiye. Min kera o kera, min ma ke o bεna ke; min bε ka ke, o bε senna. Ala kana sariya dεse an ka jamanadenw la belen. Modibo Keyita, e min kunnawolora i ka kaburu kɔnɔ, Ala k'i dayɔrɔ suma.

"A dar'i la, o man jugu. A kεr'a i sɔn ye, o de ka jugu". O y'an ka Jeli Bazumana ka tijε dɔ ye.

lase mogo ma. N'an tilar'o nejinini bëe de la sa, an bë soro ka fura in laben. K'a hake tataw pese k'u ke mananinwkono, walima k'a ke siro yemin bëke buteliw kono. O furaw bë di mogo ma n'u hake tata pereperelatigë ye. O ro sa, mogow bë soscili min ke ko hakeda te farafinfura la, o bë bo a la.

Aka kanka ta cogo min; aka kanka dilan cogo min, ... an b'a dilan an ka fura dilanyorow la n'olu bëe pereperelatigë ye. N'an y'a ke ten, an bë se k'a di banabaato ma. An bë a jatemine fana, n'a dira banabaato min ma, o ka bana bë ban waati min kono. Baara keminécaman de b'an bolo o baaraw keli la? Baara keminén dö b'an bolo, an b'a fo o ma ko: fënmisennin lajelan. Ne gansan te se ka fën minnu ye, n'i y'olu bila o kono, i b'u ye. Fura jibisiminén fana b'an bolo, an bë fura ji bisi ni min ye walasa k'a dòn, mun ni mun bë o ji la (...). N'an tilar'o la fana, an b'a laje ni fura bë nin bana in keneya. An b'o lajeliw ke nineninw ni jakumaw ani nsonsaw la. Feerew bë yen minnu b'a to i ka se ka bana bila ninamafen folen olu la. Ka soro ka fura d'u ma, k'a laje n'a sera k'o bana keneya. O këcogow fana b'an bolo. An bë baara minnu ke, olu ye ninnu ye. A keminén caman bë yen, bamanankan togo t'u la. I n'a fo "koromatogarafu", togo t'olu la an ka kan na. Oub'an bolo. An bë nejinini ke n'u ye kosebe.

Nininkali naaninan: "Koromatogarafu" o ka jyocro ye mun ye?

Banjagara ye kado jamana na ye sene ni ladala kow ani ladala furaw lasinsinnen bë yoro min na.

Idrisa Jalo: "Koromatogarafu" de b'a to i bë se k'a dòn fën min ni fën min bë jiri kono. Ofen masina kelen-kelen bëe bë se fana ka min ke farikolo kono. Koromatogarafu b'olu de jir'an na. "Gurupu simikiw" de bë jiri kono. O kelen kelenna bëe jyocro farikolo la, an 'yo doncogo de kalan ke, anik'o jateminek'jiriw la.

Nininkali duurunan: O diyar'an ye kosebe, Jaloke! An b'a fe k'a dòn sisani bënsira min b'aw n'an ka ladala furabolaw ni nogon ce.

Idrisa Jalo: An ka baara in bëe bë ta an ka ladala furabolaw de fe. Barisa an bë folo de ka taa nininkali k'olu kerefe. An bë kibaruya soro olu de fe. O hukumu kono na, an n'u bë je ka

baara de ke nogon fe. Jekabaara o këcogo ka ca. A folo-folo ye mun ye? N'u sigilen bë yoro minna, an bë feere ke ka t'u seben yen. An b'u bëe ka bana furakelaw seben u togo koro. O bë ke sebenba ye, min maralen b'an bolo yan. Niminsonn'ama, ka masoro an te se ka mogò diyagoya k'ik'i yere kofo. Ni minnu y'a faamuk'uyerekofo, anb'olu seben. A dun fana ka d'an ye mogow ka son k'u yere kofo walasa an k'u seben:

N'an y'o baara folo ke, baara filanan fana bë damine. Ladala furabolaw bët'u sigiyorola. Unitubabu dogotorow ka jekabaara fana bë damine. O ye ka banabaato falen-falen nogon ma. O koro ye mun ye? Tubabu dogotoro bë se ka banabaato ci olu ma, i

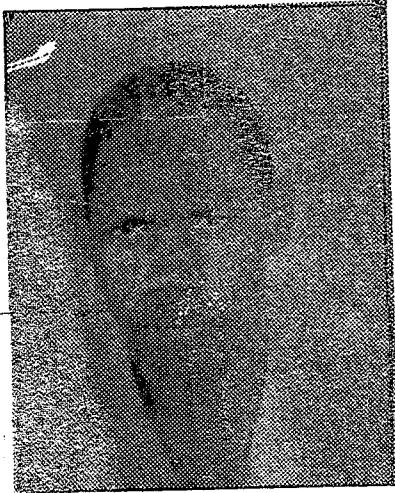
n'a fo olu fana bë se ka banabaato ci tubabu dogotoro ma cogo min.

A sabanan. Anw bë ko nejinini ke. Tuma dòw, an bë to k'an ka lakolidènwbilaka taa u fe yen (ladala furabolaw), kataa nininkaliw ke, ani u bë se k'olu ladonniya kow la cogo min na. An y'a ñaniya fana, uka ke tonw ye. Ladala furabolaw, n'u bë yoro min na, u ka fara nogon kan ka ke ton ye. N'u kera ton ye, an n'u bë je ka baara ke, i n'a fo an makobefura minna, an bë t'o fo ton ye. Ton fana b'a jini tondenw fe. Anw bë t'a san ton bolo. O bë ke sababu ye ka wari fana lase furakelaw ma. An fana bë fura minnu dilan, an bë se k'o dòw di ladala furabolaw ka ton ma, a b'o feere a yere togo la. O fana y'an ka jekabaara këcogo doye. Ni dunanwfana nana, minnu b'a fe ka farafinfurake ñedon, an b'u ta ka taa n'u ye an ka furabolaw fe yen, u n'u ka se ka baro ke. U b'u ka furakelcogow ñefo nogon ye. Furakeli bë k'olu ka jamanaw kono cogo minna, olub'o ñefo an ka furabolaw ye. An ka furabolaw fana b'ankajamana ta ñefou ye. O fana y'an ni ladala furabolaw ka je-ka-baara siratege dòw ye. N'o fana bora yen, an n'u bë je ka baro ke. An y'a ye Banjankara, kalo o kalo, u ni furakelikelaw bë nogon ye. U bë bana do ta, u bë baro k'okan. Olu miiri b'a la bana bë cogo min na, olu bë kuma o kan. Tubabu furakelaw fana miiri b'a la bana bë cogo min na, olu fana bë kuma o kan. U bë nogon-faamu ke. O ye fen

An k'an wasa don an ka ladala furaw la.

An k'u bɔbagaw fana dəmən

Walasa ka Jekabaara kalanbagaw lafaamuya kosebe, an ka farafinfuraw joyoro la an ka jamana kono, an ser'an ka farafin-furako baaradaba la. Yen, an n'an balimake Idrisa Jalo kumana. Ale ye dogotoro ye baarada in na, min ka baara nesinnen be furakow nejinini ma. An ye nininkali danmadow nesin a ma, walasa k'anw ni aw Jekabaara kalanbagaw bee bokunpan na farafinfurako siratge la an ka jamana kono.

Dogotoro Idrisa Jalo

Nininkali folo: Mun de nana ni baarada kerenerennen in sigili ye sen kan an fe Mali kono yan, ka nesin farafinfura lasabatili ma?

Idrisa Jalo: Tumani Sidibe, ika ojininkalidiyara n ye. Anw ka baarada in sigira sen kan walasa farafinfurake be se ka nafa ladon jamana kono cogo min. A ka ke mogow lakenyalifen ye, jamana kono an'a kokan.

Nininkali filanan: Baarada in sigilidonsenkan foka na se bima, yali ibe se kida don a temensirawbee la k'a fo an ye wa?

Idrisa Jalo: Baarada in sigira sen kan 1968 sanna. Mogomin y'a sigisen kan, o ye ne ka karamogoba do

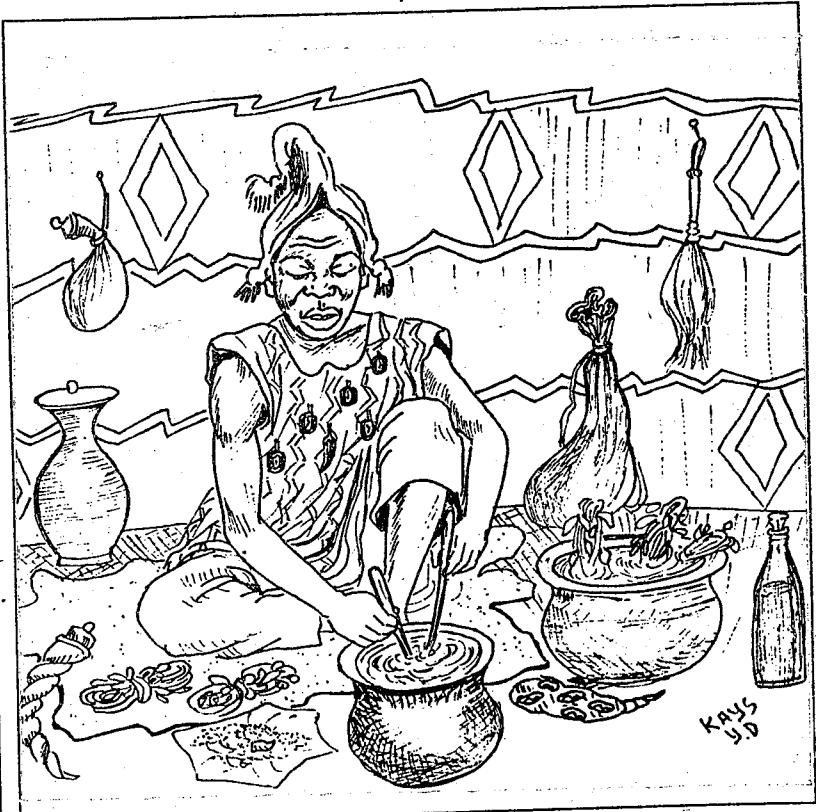
ye, n'o ye Karamogo Mamadu Kumare ye. An be don min na bi, a be baarako Brazawuli (Kongo jamana faaba) dije keneyako tonba (OMS) ka Afriki kuntilennako biroba la keneytaasira fe. An ka baarada in sigira sen kan 1968 san na. Yelemani doonin nana don a la 1973 san a togo dara min senfe ko jamana ka farafinfurako nejini baarada. 1981 san na furako bee ka farajogonkan baarada nana sigi sen kan, min bangera furako sannifeere baaradaba dodayelennina jamana hukumu kono. O kelen, an ka baarakeda in donn'o soba hukumu kono. An tora ten, fo ka na se 1986 san ma, an farala jama ka keneyako nejini baarada kan, min fana ye forobabaarda ye. A be fo ma ko: I.N.R.S.P. k'a ta 1986 san fo bi, an be baara ke o hukumu kono de la.

Nininkali sabanan: N'a fo ra ko ka baarada sigi sen kan min b'an ka farafinfurawlabara in'a fo tubabufura, oyefenyemin kamanagan b'anna doonin. Anw ne delila min na, o de ye ka furabulu kuru hake

dok'e daga kono, ka jicaman k'a kan; k'a tobi ka sorok'an kono fa aji la, k'ankoa la ani k'an wusu a la. Aw dun be nejinini jumen de ke fura la? Awb'ok'eniminjenjumen ye?

Idrisa Jalo: I y'a fo cogo min na, n'i y'a men tubabu dogotorow b'a fo ka caya ko farafinfura ma ni, ub'o fo de barisa dozi (hake) t'a la. Hake min ka kan ka ta, o donnent. O te fo. O de ye geleyaba ye farafin furakelikola. Any'a jatemine ko noggonaamuyabaliya de don. Anw y'an ka baara nesin nejinini minnu ma, o de ye folo k'a nejini k'a don ko : karisa nana n'a ka fura ye. A ko ni bana in de fura

don. Yali, hakika la a b'o furake wa? An b'a fo o ma kojiriko nejinini. N'antilar'o la, an b'a laje fana, fen minnu be jiri in kono, n'olu be se ka ke sababu ye ka mogo keneyya. A be fo o ma tubabukan na ko gurupu simikiw. O nejinini o fana be ke jiri kura-in kan. N'o kera, an b'a laje ko kura. N'a fo ra k'a be bana in keneyya, an b'an banban o jatemine fana kan n'a y'a soro tine yere la, a b'o bana keneyya. O nejinini baarakeminenw fana b'an bolo. Abefoomako: furako nafada nejinini. N'an tilar'o la, an b'a laje, a mogofaga segehakeyeminye, walima min be se ka bana were

Kabi lawale la, an ka furabulaw tun b'u jeniyoro fin furako la. Awa bi do de farala o kan!

yeminkanikosebe. Barisa, furakeli yere geleayoroba do ye min ye, o ye mogow ka nogonfaamuyabaliya ye bana togo yere kan. Bana yere togo be se k'a to i be furakeli je. O taamasen ye min ye, n'a fura sisan ko sumaya, daw be se k'a faamu tubabukan na ko "palidisimu" dedon. Ka soro, tuma daw la, sumaya in, bamanankan na, o koro k'a fo ko "erini" de b'a tigi la walima "idroseli". I y'a don, n'olu ma kuma nogon ye, a nogonfaamuya be geleya. O de koson nogonyew suguya ninnu ye fen ye minnu ka ni kosebe. Misali la, minnu be kolotugun ke, olu ni tubabu dögötöröw ka nogonye la, kolo kelen-kelen bees joyoro jiral'u la. O la, u b'a don ni yoro min karila, kokolokelen walima kolo fila de be soro yen. O bees ye nogonfaamuyawye, minnu be ke farafin furakelaw n'anw ce.

Nininkali woɔronan: I ka kuma kono, i da sera bana fila ma. "Erini", an b'odon, o ye kayaye. Nka "idoroseli", an t'o don de.

Idrisa Jalo: Idoroselifana ye kaya suguya do ye. Nk'alela, ibet'a sorojidebe kilikolodenw kan. O de ye idoroseli ye.

Nininkali wolonwulanan: I ni ce! An tun b'a fe i k'a fo an nena, aw be se tigitigi la ka bana minnu furake bi-bi in na.

Idrisa Jalo: An ye furaw dilan bana caman kanma. Bana tubabukan togo yelemani ka ke bamanankanye, oka gelén. O ye geleya dan ye! Bana do be yen, an b'a fo min ma

tubabukan na ko: "palidisimu". Fura b'anbolo, n'i tora k'o ke, a ka c'a la a b'o nogoya kosebe-kosebe. Bana were be yen. O ye konoja ye. N'ikonojalendon, fura b'anbolo yan, n'i y'ota, o b'i kono magaya. Bana werew be yen, n'o ye konojoli ni tögötögönin ye. Fura fana b'anbolo, n'i y'ota, o be bana olu nogoya. Bana werew be yen an b'a fo minnu bees lajelen ma ko **Kaba**. Olu cogoya daw be yen, furaw b'anbolo, ni y'ota olu kanma, a be dök'ala. U b'a fo bana daw ma ko furudimi... fura b'anbolo, n'i y'ota, o be dök'olu la. A be fo bana do ma ko sukarodunbana (jabeti), fura b'anbolo, n'i y'ota o be dök'ola. Furawbeyanfana, n'i y'olu ta sisbanana kanma, obedök'ola. Ninnu

y'a kunbaba-kunbaba daw ye. Fen min ye sayibana fana ye, furaw b'anbolo yan, n'i y'olu ta o kanma, o b'onogoya kosebe. Fen min ye sogosogo ye, fo n k'o fo barisa o y'an ka fura do la dumanba yere ye. Sogosogo Osiro(furaji) b'anbolo. An b'a fo o ma ko "siraboleno". O be sogosogo furake kosebe.

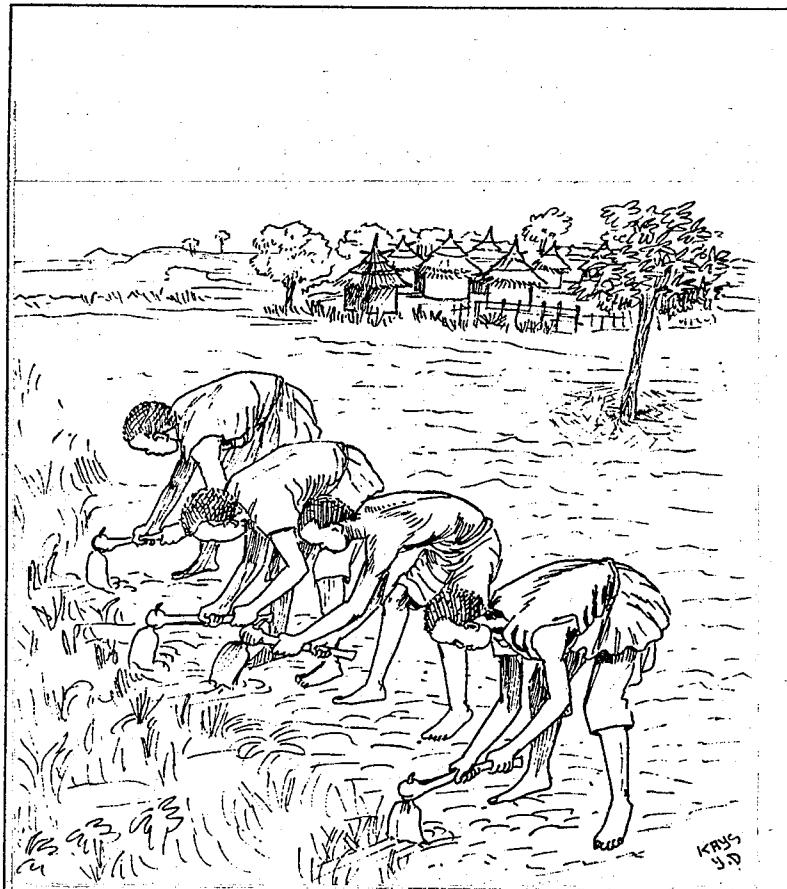
Nininkali seeginan: O ye legesé ye. An bees be denmisewka siro balenbo nafa don, ka masoro an b'a sansanga ni waatibes. Nka i da sera bana caman ma, ka bana daw to yen. Obana minnu tora yen, n'i da ma se olu ma, olu de dun be maaw töörö kosebe bi. Olu yemogoyabanaw(MST) ani Sida ni dusukunnabanaw ni pasadimibänaw. ye Yali olu furako be cogodi aw

bolo?

Idrisa Jalo: O bana minnu file nin ye, mogoyabana ninnu, an be ninini na u kan. An ye kibaruyaw soro. Nka, n'i y'a ye nda ma se u ma, o kun yedeko: n'anm'a segesegé fölo k'a ye k'a fo ko, nin fura in be bana in furake, ant'olu kofo an ka fura soro lenw fe. An be segesegeli la o kan fölo. Mogoyabana ninnu na, Sida fana sen b'ola. Até k'a fo ko an y'an sigi de ka Sida laje ten ko fura t'a la. A be nejininina, an be se ka fura soro a la cogo min na. Furakelikela caman nana yan, olu ko k'olu y'a fura soro. N'i y'a fo ko i ye fura soro, o'ta toanka banabaato d'imten kota i ka fura k'a la. Fura in segehake be laje fölo, walasa ka sementiya soro ko fura intse se ka mogoye faga. N'o kera, an be soro k'i yamaruya i k'i ka fura di banabaatow ma. An be jatemine ke sa bana be ka ke cogo min na fura fe. A be ka nogoya walima n'a be ka juguya. O koson, ni furakelikela nana, an b'i ni tubabu dögötörö do bila nogon fe, a ka se ka baara ke nogon fe. Ka jatemine ke banabaatow kan, fura be R'u ka bana ke cogo min. O ye mogoyabana ta fanfela ye.

Fen min yeson nijolisira-la-banaw ye, an ye baara k'o fana kan. N da ma s'o ma de. Fen min ye tanson yelenne ta ye, o fura fana be soro an bolo yan. Baara kera o kan. Fen min ye pasadimi ninnu ye, an be pomadi daw dilan olu kanma...

Nininkalikonontonnan: O

Farikolo keneman de be baaraba ke.

Ni tubabu dögötörow ni ladala furabolaw y'u bolo di nogon ma, dijne keneya be sabati.

pomadiw dilanna ka ban wa?

Idrisa Jalo: O be soro.

N i n i n k a l i t n a n n a : Dögötörc Jalo, yali Sidako ye tige ye wa?

Idrisa Jalo: Sidako ye legesé ye! A be yen. A ni sumaya te kelen ye. A ni koko te kelen ye. Sidako ye legesé yere de ye. Abé yen. Bana yere de don. A be yen. A banakisew be yen!

Nininkalitan nikelennan: K'ika kuma sónjila, Sidako ye legesé ye. An yere y'a tigilamogo caman ye lajaba la. An hakili la, i ka kuma in b'a to mögök' u yere tanga ka t'a fe...

An b'a fe ka min dón sisan, o de ye n'a y'a soro aw ka baarada in bolofara be Mali yoro tow la.

Idrisa Jalo: O nininkali diyara n ye kosebe Sidibe. An ka baarada in bolofara

be Mali kónona na. A santiriba do be Bajankara, Moti mara kóno. O de be Moti mara kunna. U ka ladala furako be se jenabó yende. Olu be lajeli ke; u be fura dilan; u be mögök' furake, ladala furako la. U ka yoro furakelikélaw y'u k'ë tónwyé duguw kóno. Okéra fén ye min be furakeli sabati kosebe. Anka santiridofana be Sibi. O ye so ye an ka fura be laja yoro min na ani k'a lamara. Sibi furakelikélaw fana y'u yere iaje tón kóno. O kanma, olu ye santirikodemén soro. Itali jamanaden dów de taara olu ka tón demen, ka so jo u ye, u be se ka taa fura tige ka n'a laja yoro min na. Anw be taa fura san olu bolo. O be ke fén ye min be soro do lase o dugumögök' ma. An ka yoro do fana be Sikaso, farafin furakeso do be yen

dögötörosoba kóno. O be se temennen ko fana, furakelikélaw kera tón ye dugu caman na. N'u kera tón ye, u ben'a fo an jena, an be je ka baara ke. O tón ninnu fana b'an demen kosebe an ka baara la. O tónw de be ke sababu ye ka furakelikélaw ségesége, ka soro k'u lase anw ma. N'an mako be fura la fana, an be se ka t'a f'u jena, u ben'an demen o fana na.

Nininkalitan filanan: O kunnafoni diyar'an ye kosebe. Jamanaminka bon i n'a fo Mali, a be se ka ke bana kelen be ka mögök' dów labin, walim' a kabana kelen be minebalinin y'a bolo. O tigilamögök' be se k'aw lasoro cogodi?

Idrisa Jalo: N'i be jamana fan o fan, n'i b'a fe ka anw lasoro, n'a y'a soro furabolaw ka tón dób'awka yoro la, ibé se k'olu ladónniya. O be ke sababu ye i ka anw lasoro. Ni ton t'i bara, i be n'an yere ségeré. N'i dun be Moti, i ka taa Bajankara, o ka nogon i ma ni yan nali ye.

Nininkalitan isabanan: Ehakilinan ye mun yeawni kunnafoni sebenw ka je-kabaara siraw la, i n'a fo J e k a b a a r a kunnafoni seben?

Idrisa Jalo: Ne hakili la nin ye ko numan de ye. I be se ka ben ni mögök' caman ye Bamako dugu kóno yan, i b'olu nininka ko : farimakope' (farafin fura baarada) be yoro jumen? A ka c'a la u t'a yoro dón. O be soro kunnafoni soro baliya y'u fe an ka baarada kan. Ni mögök' o mögök' koni ye Jekabaara in kalán, o be se koni ben'a dón ko : farafin

fura baarada ye baara keyoro ye min be Darisalamu kin kóno, k'a be Zandarama kan kerefe, min be wele ko: kan 1 (en). K'a norolen don Askiya togola kalansoba la (Lise Askiya). O temennen ko fana ka bo yen, ni mögök' min mako ser'an ma fana, o b'a dón ko minnu be ke yan, fura minnu be yan, an'ubese ka keneya soro yan cogo min na. O ðe kanma, a ka kan an ni kunnafoni dilaw ka je, walasa baarakédawka dón.

Kunceli

Welekan laban ka se Malidenw be se ma

Idrisa Jalo: Ne b'a jini an ka nogon demen furako ni furakeli siratége la an ka ladalasirawfe. Olu ka jeso ro t'an ka baarada danma ka baara ye. Furadonnaw k'u yere kofo walasa an n'u be baara ke nogon bolo Mali jamana ni dijne jamana be se lajelen kenevako sabatili kanma. An n'u ka baara ke nogon fe, o koro te k'anw ben'u ka gundow miné u la. N'an y'a dón komogomin be se ka bana min furake, ni mögök' ser'an ma n'o bana ye, halin'a fura t'an bolo, an b'a lase furatigi o ma. O ro an ka je, k'an bolo di nogon ma, walasa furakeli be se ka taa je. Be se b'a dón ko tubabufura da geleyara bi. Se béré dun t'anw ye. An be se k'an yere demen ni min ye, o y'an ka jiriw n'an ka ladalafen tów ye. N'o numanw soro la, o be ke sababu ye min be keneya jidi jamana kóno. Wele min be ne fe o ye nin de ye.

Nininkali kebaa:
Tumani Yalam Sidibe.

Farafinna sennantolatan kupuba

K'a ta sibiridon, marisikalo tile 26, ka na bila karidon avirilikalo tile 10na, farafinna sennantolatan kupuba 19 nan gintanw kera Tinizijamana faaba kono minw senfe ntolatanton 12 y'u disi da nogen na kupu yalonni kanma.

Ka fara Mali samatasegew kan, Tinizi jamana ntolatanton, Zayiri, Nizeriya, Ezipti, Gabon, Kodowari, Saralon, Zanbi, Gana, Lagine ani Senegali jamana ntolatantonw fana tun be keneba in kan.

Ntolatanton kofolen ninnu mankutu bonya koson, ntolatan donbaga lakika caman y'a jira ko samatasegew ka Tinizitaa tona ke fen were ye sanmekeru gasan ko.

An ka dogo nk'an te conyi!

Tulon kun folo bennen samatasegew ni Tinizi jamana ntolatanton cedenw ma, kuma fota cayara. Dow yere y'a jira ko samatasegew dan ye o don kelen ceboye Tinizinotatan mankutukoson. Jonmaya kene kan da!

Nin don, samatasegew ni Tinizi cedenw y'a saran ntolatan kanubaga bayirika caman nekoru ntolatanfer "Suze" binkene kan.

Ntolatan wuliko folo, sanga 40 be dafa tuma min, samatasegew fora ka wuli ni sanfe sara ye, ka ntolatan donbagaw ka jate sigilen lankolonya. Samatasegé Ferdinand Kulubali ye Sumayila Trawele ka ntola kerun ko numando comi k'a fili Tinizi celu kono. Sanga 25 nan, Sanga 10, kuru folo donnen ko, Basala Ture ye finge fara, k'i kun da Tinizi celu kan, u y'a dasi ka bin. Modibo Sidiben'an'ofililatilen ntola kerun ni feere ye, ka celu yaara kura ye.

Ntolatan waati sanga 90 bee kolonkolonna ka ban tayi, Tinizi cedenw ka galabukeneya ma mako ne. Mali samatasegew kuru 2, Tinizi falaki (kuru 0) nogenkunben kuncer'o kan.

Boko folo ni kunkorota-nogondere in file laban fiyelen, nisondiya ni wasa walankatara ka bo samatasegew kanubagaw bee ka so ka na ke gintanba ye bolonw kono, minw senfe siraba kan kasara ni nsondiya bana ye maa caman soro Mali faaba kono. Dankelenw donna jenaje daba fe!

Farafinna sennantolatan kupuba jana sennabo kun folo foorilen ko, tonjana caman ka cebokera falaki ye,

- Gabon jamana kera sanmekeru gansa ye ka temen farafinna waanew ka kene kunna, boko fila kene kan, binko fila olu segin na ni kuru 7 ye u ma foyi don mogo si kun.

- Tinizi jamana ntolatanton, makan ni falaki boko fila, binko kelen, filanninbin kelen jigi waaronimasaya!

Saralonjamana ntolatanton cedenw ta kera mujun ni sabali ye, boko fila binko kelen (kuru 4 ni 0) filaninbin kelen (kuru 0 ni 0).

Bamananw ko "bee man kan". O kumakorotinetigya bora siga la Lagine ntolatanton cedenw bolo u deselen ko Senegali jamana ntolatanton cedenw na walasa ka farafinna kupuba jana sennabo kun folo kosagon. Sibiridon, 1994 san awirilikalo tile 2 wulatilejanfe, farafinna kupuba jana sennabo kun filanan ntola gosira. O don fana Mali samatasegew ni farafinna kenebaw dugulen waane do benna. Ezipti jamana ntolatanton cedenw n'u senkoromadonbagaw ka galabukeneya koro, samatasegew ye ntola dasi ni dusu ni hakilisigi ye. Wuliko folo knerca kuru 0 ni 0 kan. Wuliko filanan ntola kera sekili-sabasiri ye. Ton fila ninnu bee bolo. Ntola sankorotara kosebe. Sanga 64 nan na, samatasegew kanubagaw son borantegeenbilen kan. Modibo Sidibe ye ntola ntaraki Ezipti ceden do la, k'i funu no ye. Jo ma surunya la, u y'a dasika bin. Benke Turen'an'ofililatilen ntola da, k'o dulon Ezipti jo sanfe, Sumayila y'i pan k'o comi ka jigin celu

kono. Samatasegew kuru kelen, Ezipti 0. Nogenkunben kuncer'o kan Ezipti ceden waanew ka kodon m'o bali. O don kelen, Nizeriya jamana qanaw ye Zayiri jamana cedenw dere kuru 2 ni 0 sanga 90ntolatansankorotalenba kofe. Odugu je wulatilejanfe, Gana jamana ntolatanton cedenw ni Kodowari ntolatanton cedenw y'a saran. "Don ka jan, nka sebalite" "Bamananaw koten. Kodowari cedenw ye Gana jamana cedenw dasi fafafinna kupuba tanko 18nangintanwsenfe Senegali jamana faaba kono penalitiw tannen kofe, o mone ma dayoro soro Ganakaw la, o tun ye kunun ye. Bi ye Tinizi faaba kono na ye. A nogenkunben ntolatan wuliko folo sanga folow kamina haali, bawo ton fila bee wulila ni dusu ye. Gana n'a ka tajuru-sara dusu, Kodowari n'a ka koba-fila-ke dusu.

Cebodan ye yerebey, Bamananw koten. Gana cedenw mankutu n'u ka galabukeneya kera koliji sumalen ye ka suurun Miseli Basole n'a tonjognon kan, kuru 2 ni 1 ye nogenkunben sanfesara ce o cogo la. O don kelen, Senegali cedenw ye ferne fan bee k'u sennoye Zanbi cedenw ka kuru kelen nonabila nofe ka dese kolokoto. Farafinna sennantolatan kupuba cerotige gintanw fora tonjana caman werew ko. Senegali jamana, Gana jamana, Zayiri ani Ezipti jamana ntolatanton cedenw y'u ka minenw siri k'u kodon gintanw to la.

Arabadon 1994 san awirilikalo tile 6, farafinna kupuba cerotige ntolatanw kadara kono, Kodowari dankelenw ni Nizeriya cedenw ye nogen dere ntolatan sankorotalenba la, min senfe ntolatan duman kanubagaw nimisi wasara haali. A nogenkunben wuliko folo sanga 19 nan, Kodowari ntolatanton ye selekela ntolatan ka do soro. O tannen sanfe ka na jo lamini na, uka ceden Miseli Basole y'ipanki coyi ka fili Nizeriya celu kono n'a kunkolo ye. O no goni na, Nizeriya ceden waanew ye ntola kerun-kerun

Ezipti cedenw ker'an ka ton senbojen folow do ye.

u ni njogon ce saramaya ni jolenya kadara kono ka na kuru ce ni kelen saran Kodowari celu kono.

Sanga 32 nan na, Kodowaricedenw y'u ka kuru 2 nan don. Sanga 40 nan, Nizeriya ceden waane Arasidi Yekini nan'o nonabila. Kuru 2 ni 2 wuliko folo kuncer'o kan.

Wuliko filanan, ntola corinna fere kan. Ntola tanna seko ni donko bee lajelen na, o si ma no bila. Wulilo filanan banna in'a ntolatan siriya ko cogo min, sanga 30 dira ton fila ninnu ma walasa k'u bo njogonna. O sanga 30 wolo la falaki la. O ko, ta-ka-kunu ntolatan (penaliti) dabora. Kodowari nangaranw binna o de senfe. Kunnafoni siratigela 1992 san, Kodowari de tun ye kupuba in tanko 18 nan janaya yalon, Senegali ka bo Gana jamana ne kan. Farafinna kupuba tanko 19 nan cerotige njogonkunben filanan kera Mali samatasegew, ni Zanbi jamana ntolatanton cedenw ni njogon ce.

Bamananw ko: don bee janai si man ca.

Tinizijamana ntolatanton dasibaga, Zayiri jamana cedenw neganbaga, Ezipti jamana cedenw balibaga y'i njogirin Zanbi jamana cedenw bolo kuru 4 ni 0. Na tun ma waleya, samtasegew kanubaga si tun sigilen te n'u binni ye sango Zanbi fe. (1993 san Zanbi ntolatanton ceden waane

n'u degelibaga ka fara maa werew kan, olu bee tora pankurun kasara senfe Gabon jamana kono. U seginto kabognajla Senegali jamana kono).

Ntolatan wulikofolosanga 8nan Zanbi ceden Eliza ye Celu yaara, sanga 31 nan, samatasegew ka jo kolosi la Usmani Farota senyentola jen, Zanbi cedenw y'u ka kuru ke fila ye. Tamneni sisima bo! Wuliko folo bann'o kan. Wuliko filanan cebu kera masiba ye samatasegew bolo.

"Ce ma ni ce bolo", sanga 46 nan Zanbi ceden Kalusa Buwaliya nana do fara doni kan (kuru 3 nan). Sanga 71 an Zanbi ceden Malitoli nan'u ka kuru dafa 4 nan. "Koko bora na la", samatasegew hebekura! Televison koro, Maliden ce n'a muso ba yirika caman y'a ne congo samatasegew kecogo kura in koson. Njogonkunben file laban fiyelen kera tafiya ye samatasegew n'u kanubagaw bee bolo, bawo "kele" tun temenna mogow donko kan wa sinsintaamasiyen kelen tun te samatasegew la nin don.

Karidon, awirilikalo tle 10, yanni janamine janaw k'u disi da njogonna kupu yalonni kanma, "Mali samatasegew ni Kodowaricedenwy'a saran joyoro sabanan nofe. O kele fana make an sagoye. "Na kumunnen kogolabo man gelen" Bamananw'ko ten. Zanbi jamana notalatanton cedenw ka jalaji bolen minnen kono,

Malisamatasegewn'ukanubagawy'u wasa don farafinna kupu tanko 19 nan joyoro 4 nan na ten sa; bawo Kodowari dankelenw ma garisege misikarajarati d'u ma joyoro 3 nan nofe "kele" kene kan.

Antolatan wuliko folosanga filanan, Kodowari cedenw ye sanfesara sama ka ger'ula doonin nikuru kelen kerunni ye samatasegew ka celu kono. Wuliko filanan sanga folo, samatasegew y'u terun ka gere sanfesara la ni kuru 1 donni ye. O ko Kodowari cedenw ye donsen yeslema ka bane jigi samatasegew kan. Folokotemennen ko, Farota n'a jenogonw ye kuru 3 soro u ka npalan kono! Boko 5 binko 3 sahnayelelenko 2. Malisamatasegew ni Kodowari cedenw ka cenin tulon bannen, janamine janaw bora k'u disi da njogonna farafinna

sennantolatan kupuba 19nan yalonni kanma. Tinizi jamana nemaa ni ntolatan kanubaga ba yirika caman nekoro. Ni Nizeriya cedenw mankutu y'u ka batike sara njogoya yanni kow ka damine, Zanbi jamana ntolatanton nakun tun ye bonya karaba ye (a denmins'en tun ka ca). A don ntolatan ma bo foyi fe!

Wuliko folo sanga 3 nan, Zanbi cedenw taara kuru 1 kerun Nizeriya kun. Sanga 5 nan, Nizeriya y'o nonabila. Ko daminebali damine kolo ni pasa dabora. Wuliko folo bilar'o kan. A filanan, Nizeriya cedenw ni dusu wulila, ukacedenw Emaniyeliye kuru kelen kerun Zanbi celu kono. Zanbi jamana ceden ye waati to bee k'o kuru 1 nonabila nofe ka desse. U ka ceden Kalusa Buwaliya ni Malitoli ye ko bee lamaga Nizeriya joda la, o si ma mako ne.

Njogonkunben kuncera Nizeriya ka kuru fila kan.

Ko tuma sebali te karaba, san 10 kupu nofe boli ko, ninan 1994 san Nizeriya jamana ntolatanton ni wasa seginn'u fasokono. Kupu tigya kofe, u ka ceden Arasidi Yekini kera kurudon masa ye. A kelen ye kuru 6 de don nenaje mum'e senfe.

Farafinna sennantolatan kupuba

tanko 19 nan gintanw temennen ko, Malintolatan kanubagaw yetaasibila ke ka nesin samatasegew ka cebu tono ma. O siratege la caman y'a jate ko joyoro 4 nan soro kera kunnawolokoba ye, cedenw labencogon'uka dunanya kosoñkene kan. Dow faña y'a jira ko san 22 taabaliya kofe, ko kow daminecogo kera wasa ye "kunnawolo wo", wasako wo "nin kumaw fobagaw bee b'u jo fe. Nin fen ma ke, foyi te fo. Bamananw ko ten.

1994 san feburuyekalo la, Mali ce n'a muso; faantan, ni faama, bee lajelen ye faso ntolatantón cedenw bilasira Tinizi jamana faaba sira kan farafinna fitine yeelen ka sennantolatan nenañew kanma. Ntan ka gosi o ka fo: Mali seko ni dønko tigilamogow y'u jeniyoro fin haali. Habada bolodi-nogon-ma ma sabati tarikolo nenañe kadara kono ka nin hake bo. Mali samatasegew y'u jeniyoro fin kiri-kiri. Danaya minen min tun dir'u ma, u y'o fa. U y'an sama joyoro 4 nan. Jon dan y'a seko ye. 1972 san Yawunde ntolatanba bolen ko a la Mali ntolatan kanubagaw ye misali kura soro, bolo nesin be se ka ke min na an ka ntolatan ka koba kelenw na ala ni samatasegew "kuraw" barika. Danbe ni horonya kono, u ye ntola tan ka sannayelen ni dugumaforon ke limaniya kono. I n'a fo an balimake Asikiya Modibo ko cogo min a ka samatasegew mabalima-dønki kono.

"Ninan kupu in konitun ka d'an ye" de. An balimamuso Aja Sumanu ko ten. Ofukun yere kunte. Nka an niton kololenw gasan de benna tongnana 12 cero, Mali samatasegew kera 4 nan ye san 22 kerefe mero kó. Hakili jagabo ka kan ka k'o kan min senfe Maliden ce n'a muso bee ka kan k'a faamu ko bolo-da-nsen-kan man kan ka ke tuguni an fe yan farikolo nenañe siraw kan walasa ka bo, Keniya jamana fajaba kono cedenwk'an sama fen were la min daraja ka bon ni joyoro 4 nan ye 1996 sa, kububa tanni 20 nan kene kan.

Bakari Sangare

Fasoden numanya koro

Jeneba Seki ye dønkilidala ye min te kunkun ni nejen to nogon na nona. A be dønkili da ka bee tulo nafa, ani ka mogo hakilimaw bilasira. A ka dønkili do lamennye n demen ka n hakili jagabo Mali jamana n'a Malidenw kan bi-bi in na. Tine don, Mali ye faantan jamana ye. Dugu jukoro nafafenw man ca. Olu minnu fana b'an bolo, n'o ye sanu ye, o te laboli ke, ka masoro a tono be tila an ni a bobaga nansaraw ce. Taji, o t'an ka dugukolo jukoro (folo). Senefenw la, an ka kofenafa ladonfenw ro sabatilen ye koori ye. Mali dun ye bunaadamen hake miliyon seegin ni kó de ye. Aw'an be diñe min kono bi, konobara danma falen t'a bee ye. Fo soro ka ke diñe diyasira werew fe walasa ka siyoro numan ani feerebo numanw, anifarikolo nafa dumuniw n'a keneyafuraw soro, fo ka se baara keminen numanw ma. AA, mogo hakilintan bolo, nin ko ninnu bee de b'a to an k'a fo ko diñe taara k'an bolo dan. N'an yere ye sefawari lajasili fara o kan, kamanaganbek'an kunkorodonnan ye. Nka, n'an y'an hakili lamunumu, an b'a ye ko diñe bolo yere danma ye soro ye, min nogon te. Ale nogon te ka masoro soro ni desse bee be soro ale de kono, ka labanban a kono ani ka sementiya a kono. I n'a fo dønnikelaba bee diñenna n'a ye cogo min, ni adamaden tigera a yere la dørøn a te se ka tufaden kelen bo bogø la belen. Nka, ni adamaden dar'a yere la, a be bajlakulu kulubaw nona. Seko te, deseko fana te, danyerela de kofora. Ola, an be tine di an ka jamana setigi nemaa Ibrim Bubakar Keyita ma, a ka foli la ko: jamana ka soro jujon n'a laban ye jamanadenw baara ke bolo de ye. O tine kelen de sementiyara an ka jamana nemaa halala bee fe, peresidan Modibo Keyita fo Alfa Umar Konare.

Jeneba Seki ko : "Maliden yo, aw ye wuli an ka baara ke. Baara de be mogo nafa. Maa si te Ala boyoro don!". Haate! Maa si te Ala boyoro don. Nka maa b'a bosira don. Ala bosira ye yeredem de ye, danyerela kono. Fasobaara ye juru ye min be fasoden kelen-kelen bee kanna a ka bo n'a ka saya ce. Ni y'i joyoro fa i faso joli la, hali ni maa mi fo i yere b'a don k'i ka diñenatige ma ke bo-fu sa-fu ye.

Fasobaara dun te dowere ye joyorofa ko i sigida kono. An kana ke sebe ye min dulen t'an körömogow nafa fo yoro janfe mogow. An k'an seko n'an dønko bee don an ka duguw layiriwali dafe. An k'a døn k'an be tige an ka duguninw la, ka an nebo duguba minnu fe, olu fana tun ye dugu misennin de ye, mogo dusuma døw ka timinandiya ye minnu bayo. An k'an ka ka duguyiriwatonw nafa n'an seko danmajira bee ye. An k'an ka duguw layiriwa, n'o kera jamana be yiriwa. Nin yoro in na, an ka dugawu be taa Nankorola "sorodasi koro Kulubalike ma" ale min y'a don ka bi bi ma se ko dugu si te se ka bo nogøla a körömogow ka baara kó. An kana tige a, yere la. An ka da an yere la ka "yere-bo-nogøla" sira ta. N'okera dugunin be k'an bolo duguba ye. An ka kan ka min to an hakili la, o de ye ko : Ni Maliden kelen-kelen bee ye Malidenya koro bærebære don, Mali be diya, a be bo nogøla. Malidenya koro ye seko keli ye i ka dugu layiriwalibaara matarafalil la. Ka masoro, ni maa si kelen te se ka jamana kuuru layiriwa, maa kelen koni be se k'i togo numan don dugunin kelen layiriwali la. Dugu bee dun yiriwalen de bëna ni jamana yere yiriwali ye. Sira bee fe ani fan bee fe.

Jeneba Seki, i ye tine fo: An ka wuli ka baara ke, baara de be mogo nafa!

Tumani Yalam Sidibe

JEKABAARA SEBENNEKULU

Laboli kuntigi
Salif Berre
Sebennekulukuntigi
Tumani Yalam Sidibe
Sebennekulu mogow
Tumani Yalam Sidibe
Salif Berre
Bakari Sangare
Sebenyoro orodinateri la
Jamana gafe sebenyoro
Baarakogonw
MAKOCI, "OCED", "SNV"
Jensenyoro
MAKOCI, "ODIK", OTIWALE,
"ODIMO"
Labugunyoro
Kibaru
Boñogonko hake
11 000